

Iag, hvorom der vil blive Spørgsmaal, alene være Erstatning for den Skade, som Vortførelsen og Udgravningen af Gruset medføre, og dette Punkt vil saaledes være uden videre Vanskelighed. I saa Tilfælde ville de paagjældende Taxationsmænd taxere Gruset til en Værdi, lig Kul, men derimod taxere den Skade, som Udgravningen og Vortførelsen foranledige. Jeg seer saaledes ikke, at der er nogen Betænkelighed forbunden hermed, og jeg kan heller ikke lade den Indvending gjælde, at det til Syvende og Sidst kommer ud paa Et for Communerne, enten man vedtager denne Bestemmelse eller ikke, fordi disse, der saagodt som alene ere Forbrugere af Gruus, dog ikke kunne have nogen Interesse i, at den enkelte Mand faaer en maastee overdreven Taxation paa det Gruus, som tages til Jernbanerne. Jeg skal derhos bemærke, at fordi man vedtager denne Bestemmelse, følger deraf ikke, at en overdreven Taxation vil finde Sted. Tværtimod troer jeg, at denne vil blive appasset efter Billighed efter de locale Forhold ligesom i mange andre Tilfælde, og i alt Fald vil det være Regeringens Sag at paasee, at dette skeer. Dertil kommer, at man paa ingen Maade kan sige at Expropriation uden fuld Erstatning, mod hvilken man vil sikke sig ved det principale Forslag, er Noget, der blot angaaer de Private; det angaaer i høieste Grad Communen. Det er ganske sikkert, at saadan Expropriation factist har fundet Sted tidligere, og den vil formodentlig ogsaa fremdeles finde Sted, thi jeg antager det grundet i selve Lovgivningens Bestemmelser, at man saavel til offentlig Veibrug som til Jernbanebrug — der, hvad Anlægget angaaer, allerede tidligere er stillet i Klasse med offentlig Veibrug, og efter dette Lovforslag, som den høitærede Indenrigsminister puffer det, ogsaa vil blive det, hvad Vedligeholdelsen angaaer — exproprierer Communerne Gruusgrave ligesaa godt som dem, der tilhører Private. Sagen er saaledes i allerhøieste Grad af Interesse for de Communer, som ikke have stor Overskud paa Gruus. Der

kan naturligtvis tænkes Egne i Landet, hvor hverken de Private eller Communerne ville tage nogen Skade, enten man vedtager det ene eller det andet af de foreliggende Endringsforslag til Lovforslaget, men der er virkelig mange Steder i Landet — hvilket den høitærede Minister maastee mindre har havt for Sie —, hvor der vil opstaae væsentlige Ulemper, hvis det Forslag, som er indbragt af Regeringen, bliver vedtaget, ikke blot for Private, men ogsaa og i Særdeleshed for Communerne. — Forøvrigt skal jeg med Hensyn til det subsidiaire Forslag, da man, og specielt den høitærede Indenrigsminister, har udtalt sig derfor, gjøre opmærksom paa, at naar man lader Ordet „Steen“ gaae ud, vil den tilbagestaaende Deel af Forslaget ikke være tydeligt betegnende; det vil upaatvivlelig give Anledning til Strid og maastee endog til Processer. Det er nemlig noksom bekjendt, at det er meget sjældent, at man finder Gruus reent, det er i Almindelighed blandet med Steen, og det er mig bekjendt, at der allerede er eet Tilfælde, hvor en Proces verserer angaaende Fortolkningen af Placaten 1845, som giver de ældre Bestemmelser i Forordningen af 1793 betingelsesviis Anvendelse paa Biveie. Efter Placaten af 1845, saaledes som den kan fortolkes, kan der nemlig være Spørgsmaal, om der er fastsat fuldt Beberlag for andre Steen end dem, der bruges til Broer og Steenkister, medens det fra andre Sider er paaastaet, at der skal gives fuld Erstatning ogsaa for andre Steen, f. Ex. dem, der bruges til Steenslagning, eller Steen af en vis Størrelse, som følge med Gruus. Vil man derfor ikke vedtage det principale Forslag, hvilket jeg dog meget skal anbefale, vil det i alt Fald være nødvendigt til 3die Behandling noget nærmere at betegne, at naar man vil tilstede Jernbanerne at tage Gruus, Jord og Sand, ere dog ikke alle Slags Steen udelukkede fra dette Materiale, men kun Steen til en vis Brug; i modsat Fald vil man komme ind paa Vanskeligheder, idet man vedtager et Lovforslag, om hvilket man forud kan vide, at det ikke